

Motion

1980/81:2206

av Sten Sture Paterson

med anledning av propositionen 1980/81:200 om olympiska vinterspel i Sverige år 1988

I proposition 1980/81:200 beslutar regeringen föreslå riksdagen att anta föredragande departementschefens hemställan om att bl. a. bemyndiga regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som kan följa av att olympiska vinterspel anordnas i Sverige år 1988.

Bakomliggande utredningars ekonomiska kalkyler är behäftade med en höggradig osäkerhet. Detta understryks också vid upprepade tillfällen av utredarna. På ett flertal punkter betonas nödvändigheten av vidare utredningar för att få de ekonomiska sammanhangen klarlagda.

Departementschefen är medveten om utredningsmaterialets brister och ger uttryck för detta när han i proposition 1980/81:200 (s. 6) uttalar: "Utredaren undstryker dock den stora osäkerhet som kalkylen är behäftad med". och ytterligare markerar denna ståndpunkt med konstaterandet (s. 9): "Den grova kostnads- och intäktsuppskattning för spelens genomförande som nu upprättats måste omgärdas med stora reservationer".

Statens risktagande anges stanna vid ca 70 milj. kr. Förlusten är framräknad på ett bristfälligt ekonomiskt underlagsmaterial, vari de totala kostnaderna anges till 515 milj. kr. och de totala intäkterna till 445 milj. kr. Gjorda erfarenheterna i andra värdländer för vinter-OS gör att risken får anses stor att förlusten kan komma att nå 200-miljonernivån. Osäkerheten kring dessa slutsummor gör att en diskussion om deras realism ställer sig föga meningsfull. Mer angeläget är då att granska de konkreta kapitalinvesteringarna och ställa dem i relation till tids- och avkastningsaspekten; en fråga som lämnats helt obelyst såväl av utredare som i propositionen.

Enbart för OS-ändamål måste stora investeringar göras i byggnader såsom läkare, uppehållsrum, ishall, administrationslokaler, kommentatorshytter, provisoriska lokaler för massmedia, tillfällig OS-by samt anläggningar för SVT, SR och televerket. Utbyggnaden av ishallen i Falun ger sådana dimensioner att hallen icke under överskådlig framtid kan helt utnyttjas samt får därtill en utformning som gör "att en stor del av åskådarna på de nyttillkomna läktarna inte kan se planen i dess helhet" (utredaren s. 22). Den bob- och rodelbana som måste byggas till en kostnad av 42 milj. kr. är planerad att rivas efter spelen, då ingen intressent synes beredd att i fortsättningen svara för driften.

De investeringar som krävs för spelens genomförande och med en varaktighet motsvarande den tid tävlingarna pågår kräver sammanlagt ett kapital på ca 390 milj. kr. Även om detta betydande kapital återvinns genom

intäkter ligger ändå en totalekonomisk förlust i den korta varaktighet de genom samma kapital upprättade anläggningarna har. I propositionen och dess bakomliggande utredningar diskuteras inga alternativa lösningar på frågan huruvida icke dessa tillfällighetsanläggningar kan ges ökad livslängd genom exempelvis användande av en bygnadsplanering och -teknik som från början tar sikte på flexibla användningsområden. Stora värden skulle därigenom kunna besvaras och samtidigt bidra till ett förbättrat ekonomiskt utfall.

Faluområdets tillgång till lämplig hotellkapacitet är en ännu otillräckligt utredd fråga. Nödvändiga investeringar, ej medtagna i den ekonomiska kalkylen, kan här komma att få göras. Frågan kräver närmare utredning och därvid bör även alternativa lösningar sökas utifrån ställda villkor om framtida lönsamhetskrav.

Med hänsyn till Sveriges bekymmersamma ekonomiska läge innebär ett värdskap för olympiska vinterspel en vågsam satsning. Den ekonomiska kalkylen måste därför vara så starkt underbyggd att den visar sig hållbar även i genomförandeskedet. Det är en brist i propositionen att däri ej anges någon gräns för de ekonomiska förpliktelser som staten skall ikläda sig. De krav på prutningar och ökad budgeteffekt som ställs på den offentliga sektorn måste även få gälla i ett sammanhang som detta. Redan en täckning av en förlust på 70 milj. kr. med skattededel ger upphov till en prioriteringsdebatt när alltför knappa medel satsas på problemområden som exempelvis luft- och vattenvård, den ekologiska balansen, ökenspridning, klimatförändringar – alla väsentliga för vår överlevnad – eller på ett oss så näraliggande område som bevarande av våra värdefullaste kulturbyggnader.

Under hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen beslutar bemyndiga regeringen att ikläda staten högst 70 milj. kr. av de ekonomiska förpliktelser som kan följa av att olympiska vinterspel anordnas i Sverige år 1988,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om möjligheterna att ge ökad varaktighet åt nödvändiga kapitalinvesteringar.

Stockholm den 25 maj 1981

STEN STURE PATERSON (m)